

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідно до ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Збірка 0	Екземпляр № 1	Арк. 24 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
Національної безпеки, права
та міжнародних відносин
27 серпня 2024 р., протокол № 8
Голова Вченої ради
Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СВІТОВА ПОЛІТИКА»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»
освітньо-професійна програма
«Міжнародні відносини і геополітична безпека»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра міжнародних відносин і політичного менеджменту

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин і
політичного менеджменту
27 серпня 2024 р., протокол № 6
Завідувач кафедри

Вікторія ЗАГУРСЬКА-АНТОНІЮК

Гарант освітньо-професійної
програми

Андрій ШЕВЧУК

Розробники д.і.н., професор кафедри міжнародних відносин і політичного
менеджменту Андрій ШЕВЧУК
д.філос.н., доцент, зав. каф. філософсько-історичних студій та масових
комунікацій Вадим СЛЮСАР

Житомир
2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 24 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Світова політика» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини і геополітична безпека» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 24 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	Обов'язкова	
Модулів - 2	Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		3	-
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		5	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 3,5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	-
		Практичні	
		32 год.	-
		Лабораторні	
		0 год.	-
Самостійна робота			
56 год.	-	Вид контролю: екзамен	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти системних знань про сучасну світову політику як цілісне та багатовимірне явище, розуміння основних тенденцій розвитку міжнародних політичних процесів, механізмів прийняття політичних рішень на глобальному рівні та вироблення практичних навичок аналізу сучасних міжнародно-політичних явищ.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- засвоєння концептуальних засад та методологічного інструментарію дослідження світової політики.
- формування розуміння еволюції світового політичного порядку та його сучасної структури.
- опанування теоретичних підходів до аналізу глобального управління та міжнародного лідерства.
- розвиток навичок аналізу діяльності сучасних центрів світової політики та їх взаємодії.
- формування здатності оцінювати вплив глобалізаційних процесів на світову політичну систему.
- вироблення вмінь досліджувати сучасні міжнародні конфлікти та механізми забезпечення міжнародної безпеки.
- розвиток здатності аналізувати глобальні економічні, екологічні та демографічні виклики.
- формування навичок оцінки впливу інформаційних технологій на світові політичні процеси.
- вироблення вмінь враховувати культурно-цивілізаційні фактори у міжнародних відносинах.
- розвиток навичок проведення самостійних досліджень світових політичних процесів.
- формування вміння працювати з міжнародними політичними документами та аналітичними матеріалами.
- вироблення здатності готувати аналітичні документи з питань світової політики.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»:

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 5

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики в політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 6

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та структура сучасної світової політики.

Тема 1. Світова політика як наукова дисципліна (ЗК 4, ЗК 5, ЗК 8, СК 3, СК 4, РН 01, РН 04).

Концептуальні засади та методологія вивчення світової політики. Формування світової політики як окремої наукової дисципліни. Основні теоретичні школи та підходи до вивчення світової політики. Співвідношення понять «світова політика», «міжнародні відносини», «зовнішня політика». Структура та рівні аналізу світової політики. Сучасні методи дослідження світових політичних процесів.

Тема 2. Еволюція світового політичного порядку (ЗК 4, ЗК 5, ЗК 8, СК 3, СК 7, СК 8, РН 01, РН 02, РН 03, РН 04).

Історичні типи світового порядку та їх характеристики. Трансформація Вестфальської системи міжнародних відносин. Особливості біполярного світу та причини його розпаду. Специфіка однополярного світового порядку кінця ХХ століття. Формування багатопольярної системи: виклики та перспективи. Роль міжнародного права у підтримці світового порядку. Сценарії розвитку світового порядку у ХХІ столітті.

Тема 3. Сучасні центри світової політики (ЗК 4, ЗК 5, ЗК 8, СК 3, СК 4, СК 7, СК 8, РН 01, РН 02, РН 03, РН 04).

Критерії та показники глобального політичного впливу. США як традиційний центр світової політики: еволюція ролі та впливу. Європейський Союз: особливості позиціонування на світовій арені. Китай як новий центр сили: стратегії та інструменти впливу. Індія, Японія, росія: потенціал та обмеження регіональних лідерів. Взаємодія та конкуренція між центрами світової політики. Перспективи появи нових центрів впливу.

Тема 4. Міжнародне лідерство та світовий порядок (ЗК 4, ЗК 5, ЗК 8, СК 3, СК 7, СК 8, РН 01, РН 02, РН 03, РН 04).

Теоретичні підходи до розуміння міжнародного лідерства. Типологія міжнародного лідерства у сучасному світі. Механізми реалізації лідерства на

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 7

глобальному рівні. Співвідношення жорсткої та м'якої сили у світовій політиці. Конкуренція за глобальне лідерство: форми та методи. Роль особистісного фактору в міжнародному лідерстві. Перспективи трансформації моделей світового лідерства.

Тема 5. Глобальне управління та прийняття рішень (ЗК 4, ЗК 5, ЗК 8, ЗК16, СК 3, СК 7, РН 01, РН 02, РН 03, РН 04).

Концепція глобального управління: теорія та практика. Формальні механізми прийняття глобальних рішень. Неформальні інструменти впливу на світову політику. Роль міжнародних самітів та форумів у глобальному управлінні. G7 та G20 як майданчики узгодження світової політики. Проблеми ефективності глобального управління. Перспективи реформування системи глобального управління.

Тема 6. Політична глобалізація та регіоналізація (ЗК 4, ЗК 5, ЗК 8, СК 3, СК 7, СК 8, РН 01, РН 02, РН 03, РН 04).

Сутність та виміри політичної глобалізації. Вплив глобалізації на суверенітет та функції держави. Регіоналізація як тренд світової політики. Взаємозв'язок глобалізації та регіональної інтеграції. Антиглобалістський рух та його вплив на світову політику. Глобальні політичні мережі та їх роль. Майбутнє глобалізації: основні сценарії розвитку.

Модуль 2

Змістовий модуль 2. Ключові проблеми та виклики сучасної світової політики

Тема 7. Міжнародна безпека в сучасному світі (ЗК 4, ЗК 5, ЗК 8, ЗК 16, СК 3, СК 4, СК 7, СК 8, РН 01, РН 02, РН 03, РН 04, РН 16).

Еволюція концепцій міжнародної безпеки. Традиційні та нові загрози глобальній безпеці. Ядерний фактор у світовій політиці. Регіональні конфлікти та механізми їх врегулювання. Проблеми міжнародного тероризму та екстремізму. Кібербезпека як новий вимір світової політики. Колективна безпека та оборонні альянси.

Тема 8. Світова економічна політика (ЗК 4, ЗК 5, ЗК 8, ЗК 16, СК 3, СК 4, СК 7, СК 8, РН 01, РН 02, РН 03, РН 04, РН 16).

Політичні аспекти глобальної економічної системи. Світова торгівля як інструмент політичного впливу. Економічні санкції у світовій політиці. Енергетична політика та енергетична безпека. Глобальні фінансові інститути та їх політична роль. Економічні війни та торговельні конфлікти. Вплив технологічної революції на світову економіку.

Тема 9. Екологічна політика та сталий розвиток (ЗК 4, ЗК 5, ЗК 8, СК 3,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 8

СК 4, СК 7, СК 8, РН 01, РН 02, РН 03, РН 04, РН 16).

Екологічні виклики як фактор світової політики. Міжнародне співробітництво у сфері захисту довкілля. Політичні аспекти глобальної зміни клімату. Реалізація Паризької угоди: досягнення та проблеми. Концепція сталого розвитку в світовій політиці. Екологічна дипломатія та «зелена» політика. Енергетичний перехід та його геополітичні наслідки

Тема 10. Демографічна політика та міграційні процеси (ЗК 4, ЗК 5, ЗК 8, СК 3, СК 4, СК 7, СК 8, РН 01, РН 02, РН 03, РН 04, РН 16).

Демографічні тренди та їх вплив на світову політику. Політичні аспекти міжнародної міграції. Проблема біженців у сучасному світі. Політика мультикультуралізму: успіхи та невдачі. Демографічні виклики розвинених країн. Урбанізація як глобальний політичний процес. Міграційна політика в контексті національної безпеки

Тема 11. Інформаційний вимір світової політики (ЗК 4, ЗК 5, ЗК 8, СК 3, СК 4, СК 8, РН 01, РН 02, РН 03, РН 04, РН 16).

Інформаційне суспільство та світова політика. Цифрова дипломатія та її інструменти. Інформаційні війни: теорія та практика. Соціальні мережі як актори світової політики. Проблема фейкових новин та пропаганди. Регулювання глобального інформаційного простору. Штучний інтелект у світовій політиці.

Тема 12. Культурно-цивілізаційний фактор у світовій політиці (ЗК 4, ЗК 5, ЗК 8, СК 3, СК 4, СК 7, СК 8, РН 01, РН 02, РН 03, РН 04).

Цивілізаційні теорії в аналізі світової політики. Культурна глобалізація та її наслідки. Релігійний фактор у міжнародних відносинах. Міжкультурні конфлікти та їх врегулювання. Культурна дипломатія як інструмент зовнішньої політики. Збереження культурної ідентичності в глобальному світі. Діалог цивілізацій: можливості та обмеження.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 9

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та структура сучасної світової політики								
Тема 1. Світова політика як наукова дисципліна	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 2. Еволюція світового політичного порядку	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 3. Сучасні центри світової політики	10	2	4	4	-	-	-	-
Тема 4. Міжнародне лідерство та світовий порядок	10	4	2	4	-	-	-	-
Тема 5. Глобальне управління та прийняття рішень	14	4	4	6	-	-	-	-
Тема 6. Політична глобалізація та регіоналізація	9	2	1	6	-	-	-	-
Модульний контроль	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	60	16	16	28	-	-	-	-
Модуль 2								
Змістовий модуль 2. Ключові проблеми та виклики сучасної світової політики								
Тема 7. Міжнародна безпека в сучасному світі	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 8. Світова економічна політика	10	4	2	4	-	-	-	-
Тема 9. Екологічна політика та сталий розвиток	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 10. Демографічна політика та міграційні процеси	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 11. Інформаційний вимір світової політики	14	4	4	6	-	-	-	-
Тема 12. Культурно-цивілізаційний фактор у світовій політиці	11	2	3	6	-	-	-	-
Модульний контроль	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	60	16	16	28	-	-	-	-
ВСЬОГО	120	32	32	56	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 10

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та структура сучасної світової політики			
1	Тема 1. Світова політика як наукова дисципліна	2	-
2	Тема 2. Еволюція світового політичного порядку	2	-
3	Тема 3. Сучасні центри світової політики	4	-
4	Тема 4. Міжнародне лідерство та світовий порядок	2	-
5	Тема 5. Глобальне управління та прийняття рішень	4	-
6	Тема 6. Політична глобалізація та регіоналізація	1	-
Модульний контроль		1	-
Модуль 2			
Змістовий модуль 2. Ключові проблеми та виклики сучасної світової політики			
7	Тема 7. Міжнародна безпека в сучасному світі	2	-
8	Тема 8. Світова економічна політика	2	-
9	Тема 9. Екологічна політика та сталий розвиток	2	-
10	Тема 10. Демографічна політика та міграційні процеси	2	-
11	Тема 11. Інформаційний вимір світової політики	4	-
12	Тема 12. Культурно-цивілізаційний фактор у світовій політиці	3	-
Модульний контроль		1	-
РАЗОМ		32	-

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та структура сучасної світової політики			
1	Тема 1. Світова політика як наукова дисципліна. 1. Проаналізувати основні етапи становлення світової політики як наукової дисципліни. 2. Порівняти різні теоретичні підходи до вивчення світової політики. 3. Дослідити взаємозв'язок між світовою політикою та суміжними дисциплінами.	4	-
2	Тема 2. Еволюція світового політичного порядку. 1. Скласти порівняльну таблицю характеристик різних типів світового порядку.	4	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 11

	2. Проаналізувати причини та наслідки розпаду біполярної системи. 3. Дослідити особливості формування сучасного світового порядку.		
3	Тема 3. Сучасні центри світової політики. 1. Провести порівняльний аналіз потенціалу різних центрів світової політики. 2. Дослідити стратегії зовнішньополітичного впливу Китаю в різних регіонах світу. 3. Проаналізувати трансформацію ролі США у світовій політиці XXI століття.	4	-
4	Тема 4. Міжнародне лідерство та світовий порядок. 1. Дослідити еволюцію концепцій міжнародного лідерства. 2. Проаналізувати співвідношення формального та неформального лідерства у світовій політиці. 3. Підготувати case study щодо конкуренції за регіональне лідерство.	4	-
5	Тема 5. Глобальне управління та прийняття рішень. 1. Проаналізувати ефективність сучасних механізмів глобального управління. 2. Дослідити роль G7 та G20 у вирішенні глобальних проблем 3. Підготувати аналітичну записку щодо реформування системи глобального управління.	6	-
6	Тема 6. Політична глобалізація та регіоналізація. 1. Проаналізувати вплив глобалізації на суверенітет національних держав. 2. Дослідити особливості регіональної інтеграції в різних частинах світу. 3. Підготувати порівняльний аналіз antiglobal та alterglobal рухів.	6	-
Модуль 2			
Змістовий модуль 2. Ключові проблеми та виклики сучасної світової політики			
7	Тема 7. Міжнародна безпека в сучасному світі. 1. Проаналізувати трансформацію загроз міжнародній безпеці у XXI столітті. 2. Дослідити ефективність сучасних механізмів врегулювання конфліктів. 3. Підготувати case study щодо вирішення регіонального конфлікту.	4	-
8	Тема 8. Світова економічна політика. 1. Проаналізувати політичні наслідки глобальних економічних криз. 2. Дослідити ефективність економічних санкцій як інструменту зовнішньої політики. 3. Підготувати аналіз впливу торговельних війн на світову політику.	4	-
9	Тема 9. Екологічна політика та сталий розвиток. 1. Проаналізувати політичні аспекти реалізації Паризької кліматичної угоди. 2. Дослідити вплив екологічних проблем на міжнародні відносини. 3. Підготувати порівняльний аналіз екологічної політики провідних держав.	4	-
10	Тема 10. Демографічна політика та міграційні процеси. 1. Проаналізувати політичні наслідки міграційної кризи в Європі. 2. Дослідити вплив демографічних змін на світову політику. 3. Підготувати аналітичну записку щодо політики	4	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 12

	мультикультуралізму.		
11	Тема 11. Інформаційний вимір світової політики. 1. Проаналізувати роль соціальних мереж у сучасній світовій політиці. 2. Дослідити методи протидії інформаційним загрозам. 3. Підготувати case study щодо впливу цифрової дипломатії.	6	-
12	Тема 12. Культурно-цивілізаційний фактор у світовій політиці. 1. Проаналізувати роль релігійного фактору в сучасній світовій політиці. 2. Дослідити вплив культурної глобалізації на міжнародні відносини. 3. Підготувати аналітичну записку щодо перспектив міжцивілізаційного діалогу.	6	-
Разом		56	-

7. Індивідуальні самостійні завдання

Виконання індивідуального самостійного завдання передбачає підготовку наукового повідомлення на основі опрацювання джерел та літератури одного із запропонованих питань:

1. Аналітичні записки:

- Порівняльний аналіз зовнішньополітичних стратегій США та Китаю.
- Оцінка ефективності санкційної політики в сучасних міжнародних відносинах.
- Аналіз трансформації НАТО в умовах нових глобальних викликів.
- Дослідження ролі міжнародних фінансових інститутів у світовій політиці.
- Аналіз впливу пандемії COVID-19 на світовий політичний порядок.

2. Case-study:

- Врегулювання сучасних регіональних конфліктів (на конкретному прикладі).
- Успіхи та невдачі миротворчих операцій ООН.
- Роль неформальних міжнародних об'єднань у вирішенні глобальних проблем.
- Вплив кліматичних змін на міжнародні відносини.
- Трансформація політики безпеки ЄС.

3. Порівняльні дослідження:

- Моделі регіональної інтеграції в різних частинах світу.
- Стратегії м'якої сили провідних держав світу.
- Підходи різних країн до кібербезпеки.
- Міграційна політика розвинених країн.
- Енергетична дипломатія ключових гравців світової політики.

4. Прогностичні дослідження:

- Сценарії розвитку світового порядку до 2030 року.
- Майбутнє глобального управління.
- Перспективи трансформації системи міжнародної безпеки.
- Прогноз розвитку глобальних економічних інститутів.
- Майбутнє регіональних інтеграційних об'єднань.

5. Проектні роботи:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 13

- Розробка стратегії вирішення конкретної глобальної проблеми.
- Моделювання системи глобального екологічного управління.
- Проєктування механізмів запобігання міжнародним конфліктам
- Розробка моделі ефективного міжкультурного діалогу.
- Створення концепції глобальної інформаційної безпеки.

6. Медіа-дослідження:

- Аналіз висвітлення глобальних проблем у світових медіа.
- Дослідження ролі соціальних мереж у міжнародних конфліктах.
- Вивчення впливу fake news на міжнародні відносини.
- Аналіз цифрової дипломатії провідних держав.
- Дослідження інформаційних війн у сучасному світі.

7. Статистичні дослідження:

- Аналіз динаміки глобальних економічних показників.
- Дослідження тенденцій міжнародної міграції.
- Вивчення змін у глобальному військовому балансі.
- Аналіз трендів світової торгівлі.
- Дослідження демографічних змін та їх впливу на світову політику.

Вимоги до оформлення індивідуального завдання

Завдання повинно бути виконано у вигляді письмової роботи обсягом від 5 стор. А4. Проектне завдання виконується у формі презентації (не менше 15 слайдів із відповідними посиланнями та вимогами до посилань).

Обов'язковими є посилання (не менше 4 на сторінці) та список використаної літератури та джерел (не менше 10 позицій з обов'язковим зазначенням електронного посилання).

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання.

Результат навчання	Методи навчання
РНО1. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ (тестів), практичних завдань) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, розв'язання тестів, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 14

Результат навчання	Методи навчання
РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ (тестів), практичних завдань) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, розв'язання тестів, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ (тестів), практичних завдань) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, розв'язання тестів, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ (тестів), практичних завдань) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, розв'язання тестів, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ (тестів), практичних завдань) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 15

Результат навчання	Методи навчання
	<ul style="list-style-type: none"> – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, розв'язання тестів, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Модульний контроль – Екзамен
РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Модульний контроль – Екзамен
РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Модульний контроль – Екзамен
РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою,	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 16

Результат навчання	Методи контролю
визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.	<ul style="list-style-type: none"> – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Модульний контроль – Екзамен
РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Модульний контроль – Екзамен

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі письмової модульної роботи.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни або наприкінці семестру. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 17

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	52
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	8
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1) написання конкурсної наукової роботи та захист з участю 2) написання конкурсної наукової роботи без участі 3) публікація наукової статті у фахових виданнях 4) підготовка та публікація тез із виступом 5) підготовка та публікація тез без виступу 6) індивідуальні дослідження без публікації 7) залучення або доєднання до неформальних позанавчальних заходів 8) членство та дослідницька робота у гуртках та центрах університету	до 20 балів
Разом за виконання завдань поточного контролю	60

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	40
Участь у дискусії	6
Виконання тестових завдань	6
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	52

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum(P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 18

під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

$ВК_i$ – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань модульного контролю 1	20
Виконання завдань модульного контролю 2	20
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач вищої освіти виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. За складання екзамену здобувач вищої освіти може набрати 40 балів. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю у формі екзамену, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 20 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 15–19 балів, він отримує право за власною заявою повторно опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Повторне вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 19

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 14 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою повторно опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою повторного вивчення навчальної дисципліни чи її окремих складових частин визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Світова політика	World Politics
2	Система політичних відносин і процесів на	System of political relations and processes at

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 20

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
	глобальному рівні	the global level
3	Глобалізація	Globalization
4	Багатополарність	Multipolarity
5	Система міжнародних відносин з кількома центрами сили	International system with multiple centers of power
6	М'яка сила	Soft Power
7	Глобальне управління	Global Governance
8	Міжнародна безпека	International Security
9	Світовий порядок	World Order
10	Регіоналізація	Regionalization
11	Цифрова дипломатія	Digital Diplomacy
12	Гібридна війна	Hybrid Warfare
13	Кібербезпека	Cybersecurity
14	Сталий розвиток	Sustainable Development
15	Геополітика	Geopolitics
16	Транснаціональні загрози	Transnational Threats
17	Культурна дипломатія	Cultural Diplomacy
18	Міграційна криза	Migration Crisis
19	Економічні санкції	Economic Sanctions
20	Інформаційна війна	Information Warfare
21	Превентивна дипломатія	Preventive Diplomacy
22	Глобальне громадянське суспільство	Global Civil Society
23	Енергетична безпека	Energy Security
24	Кліматична політика	Climate Policy
25	Ядерне стримування	Nuclear Deterrence
26	Міжцивілізаційний діалог	Intercivilizational Dialogue
27	Гуманітарна інтервенція	Humanitarian Intervention
28	Балансування сил	Balance of Power
29	Політична глобалізація	Political Globalization
30	Міжнародний тероризм	International Terrorism
31	Глобальне лідерство	Global Leadership
32	Світова спільнота /	World Community

12. Рекомендована література

Основна література

1. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс]: навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с. URL: <https://salo.li/3057F79>
2. Дронов В. Ю. Міжнародні відносини та світова політика: навч.-метод. посіб. [Електронний ресурс] / В. Ю. Дронов ; НУ «Одеська юридична академія». –

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 21

Одеса: Фенікс, 2022. 132 с. с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/5ac8fd52-68ae-4d64-bbf1-9f867afa888c>

3. Міжнародні відносини та світова політика: навчально-методичний посібник / Ю. В. Чайковський, Р. Ф. Харитонов. Одеса: 2022. 43 с. URL: <https://doi.org/10.32837/11300.18155>

4. Коваль І. М. Світова політика та міжнародні відносини ХХ–ХХІ століть: навчально-методичний посібник / І. М. Коваль, Ю. І. Майстренко; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. Одеса: Астро-принт, 2021. 120 с. URL: <https://salo.li/000802b>

5. Міжнародні економічні відносини та світова політика. Частина 1: Навчальний посібник / Лютак О.М., Баула О.В., Галазюк Н.М., Зелінська О.М., Корольчук Л.В., Кравчук П.Я., Урбан О.А., Полянська Т.О. Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2022. 324 с. URL: <https://salo.li/0138fb8>

6. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці: Книги - ХХІ, 2019. 272 с.

7. Армаш Н. О. Державні політичні діячі: зарубіжний та вітчизняний досвід / навчальний посібник. Київ: НТ, 2019. 164 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/derzhavni-politichni-diyachi-zarubizhnyi-ta-vitchiznyaniy-dosvid-armash-no-1/read>

8. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин: Навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 256 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/politologiya-mizhnarodnikh-vidnosin-navch-posib-shergin-s-o-1/read>

9. Вегеш М., Палінчак М. Геополітика в постатях і термінах : підручник для студентів і аспірантів спеціальності «Політологія». Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 786 с.

10. Геополітика [Електронний ресурс]: навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / упоряд.: І. Милосердна; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Юридична література, 2023. 92 с.

11. Ципенда М.М. Суверенні держави світу: суспільно-географічний довідник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 226 с.

12. Романуха, О. М., Дацюк Т.К. Геополітика: метод. рек. до вивч. дисц. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. туризму та країнознавства. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 64 с.

13. Бостан С. К. Форми державного правління країн Європейського Союзу: юридичні моделі і політична практика: монографія. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 204 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/pravova-literatura/formi-derzhavnogo-pravlinnya-krain-evropeyskogo-soyuzu-yuridichni-modeli-i-politichna-praktika-1-1-1-1-1-1/read>

14. Милосердна І. М. Геополітика: навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти [Електронне видання] / уклад.: І. Милосердна; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса, 2023. 89 с. URL: <https://doi.org/10.32837/11300.25662>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 22

15. Чупрій Л. В. Глобальна геополітика: навчальний посібник. Університет ДФС України, 2022. 322 с.
16. Groom A. J. R., Barrinha A., Olson W. C. International relations then and now: origins and trends in interpretation. Routledge, 2019. 248 p. URL: <https://salو.li/C697009>
17. Burchill S. et al. Theories of international relations. Bloomsbury Publishing, 2022. 310 p. URL: <https://salو.li/A2e9008>
18. Sørensen G., Møller J., Jackson R. Introduction to international relations: theories and approaches. Oxford university press, 2022. 472 p. URL: <https://salو.li/E0C42E4>

Допоміжна література

1. Міжнародні відносини та світова політика: підручник / кер. авт. кол. В. Ю. Крушинський; за ред. В. А. Манжоли. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. 863 с. <https://salو.li/90D6C96>
2. Wu Sh. The Discuss of Versailles Washington System and its Reference to the Current International Relations. Scientific Journal Of Humanities and Social Sciences. 2021. V. 3. Issue 11. URL: <http://www.sjohss.org/download/SJOHSS-3-11-237-241.pdf>
3. Kyrydon A., Troyan S. International relations as a system and a discipline: From the westphalian to the post-westphalian world order. Studia i Analizy Nauk o Polityce. 2021. № 1, P. 107-122. URL: <https://salو.li/8A161AA>
4. Вегеш І.М., Вегеш М.М. Карл Гаусгофер: штрихи до портрета геополітика. Регіональні студії. Ужгород, Видавничий дім «Гельветика». Вип. 20. 2020. С. 137-145.
5. Patton S. The peace of westphalia and it affects on international relations, diplomacy and foreign policy. The Histories, 2019. 10(1), 5. URL: https://digitalcommons.lasalle.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1146&context=the_histories
6. Батюкова Н.О. Цифрова дипломатія як механізм забезпечення зовнішньополітичної комунікації. 2021. URL: <https://salو.li/70e426e>
7. Дерев'янка І. П. Асиметрія влади в міжнародних відносинах. Політичне життя, 2022, С. 87-94. URL: <https://jpvс.donnu.edu.ua/index.php/pl/article/view/11919/11794>
8. Інформаційна безпека: навч. посіб. / Ю. Я. Бобало [та ін.] ; за заг. ред. д-ра техн. наук, проф. Ю. Я. Бобала та д-ра техн. наук, доц. І. В. Горбатого; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. 573, [4] с. URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2021/Bobalo_2019_580.pdf
9. Кукалець О.Є. Публічна дипломатія в теорії міжнародних відносин (Public diplomacy in the theory of international relations). Наукові записки студентів та аспірантів. Серія «Міжнародні відносини», 2020, Вип. 5, С. 141-147. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/8273/1/17.pdf>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 23

10. Примуш М.В., Осмоловська А.О. Політико-правові аспекти міжнародних конфліктів крізь призму системності в міжнародних відносинах. Політичне життя, 2021, С. 109-114. URL: <https://jpl.donnu.edu.ua/article/view/11109/11004>
11. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах. Монографія. К.: Вадекс, 2019. 442 с. URL: <https://www.iir.edu.ua/sites/default/files/2023-03/Strat Com 2019 content.pdf>
12. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин: Навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 256 с. URL: <https://salو.li/2C84B3f>
13. Геополітика [Електронний ресурс]: навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / упоряд.: І. Милосердна; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Юридична література, 2023. 92 с.
14. Groom A. J. R., Barrinha A., Olson W. C. International relations then and now: origins and trends in interpretation. Routledge, 2019. 248 p. URL: <https://salو.li/0DB7F43>
15. Thussu D. International Communication: Continuity and Change. 3rd ed. London: Bloomsbury Academic, 2018. 392 p. URL: https://www.academia.edu/23860822/Thussu_International_Communication
16. Войтюк О., Литвинчук О., Шевчук А. Роль дипломатичної стратегії України в умовах глобальних трансформацій: пошук ефективних інструментів взаємодії. Геополітика України: історія і сучасність. 2024. № 2 (33). С. 101-112.
17. Шевчук А., Дика О., Литвинчук О., Пасічник А. Нафта, безпека і демократія: аналіз американо-азербайджанських відносин на сучасному етапі (2020–2024 рр.). Society and Security. 2024. №5(5). С. 50-59. URL: [https://doi.org/10.26642/sas-2024-5\(5\)-50-59](https://doi.org/10.26642/sas-2024-5(5)-50-59)
18. Литвинчук, О., Шевчук, А., Юрківський, О., Дика, О. Дипломатична Україна на міжнародній арені: прорахунки та здобутки в умовах воєнного часу (початок). Society and Security. 2024. (2-3(3)). С. 36-43. [https://doi.org/10.26642/sas-2024-2-3\(3\)-36-43](https://doi.org/10.26642/sas-2024-2-3(3)-36-43)
19. Литвинчук О., Шевчук А., Дика О., Юрківський О. Дипломатична Україна на міжнародній арені: прорахунки та здобутки в умовах воєнного часу (закінчення). Society and Security. 2024. № 4(4). С. 20-27. DOI: [https://doi.org/10.26642/sas-2024-4\(4\)-20-27](https://doi.org/10.26642/sas-2024-4(4)-20-27)
20. Шевчук А., Литвинчук О., Войтюк О. Чорноморські протоки в міжнародній політиці (XVIII–XIX ст.). Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2024. № 1 (18). С. 39-55.
21. Войтюк О., Шевчук А. Україна в міжнародних космічних проєктах: історичний контекст. Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2024. Т. 49. С. 209-219.
22. Шевчук А., Войтюк О. Чорноморські протоки як геополітичний вузол: трансформація статусу (1945-2024 рр.). Acta De Historia & Politica: Saeculum XXI. 2024. № 08. С. 15-30.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/291.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 24

23. Литвинчук О., Шевчук А., Войтюк О. Міжнародна допомога Україні в умовах війни як вид співробітництва. Геополітика України: історія і сучасність. Євроінтеграція України та економічна безпека держави, 2024, №1 (32), С. 239–252.
24. Shevchuk A., Lytvynchuk O. Black Sea Straits (1920-1936): The Struggle of International Actors for Control. Acta De Historia & Politica: Saeculum XXI. 2024. № 07. С. 34-46.
25. Грицишен, Д., Шевчук, А., Пащенко В., Пасічник, А. Архітектор ядерної епохи: В.Черчилль та формування післявоєнного світового порядку (1930–1950 pp.). Society and Security. 2025. № 6(6). С. 49–57.

13. Інформаційні ресурси в інтернеті

1. <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk> – сайт наукової літератури
2. www.nbu.gov.ua – Національна бібліотека України ім. В. Вернадського:
3. www.un.kiev.ua – ООН на Україні.
4. www.osce.org – Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ).
5. www.coe.kiev.ua – Рада Європи на Україні. Документи Ради Європи.
6. www.bc.kiev.ua – Британська Рада на Україні.
7. www.ria.com.ua – портал українських газет.
8. www.press.org.ua – портал українських газет.
9. www.zerkalo-nedeli.com – сайт міжнародного суспільно-політичного щотижневика «Дзеркало Тижня».
10. www.for-ua.com – інтернет-газета «For Um», професійне українське інтернет-видання про політичні, економічні й суспільні події.
11. www.trk-mag.kiev.ua – компанія «Телерадіо кур'єр», спеціалізований журнал для медіа фахівців.
12. www.its.org.ua – науково-практичне товариство «Інформаційні технології і безпека».